

spelunca latronum facta est domus ista? Et alibi Quid est q̄ seruus meus facit in domo mea scelera multa? Ne insup male dictōis illius sit particeps Ne q̄ opulenti estis in syon ingrediētes pompatice domus Hierlm Amos. vi De quibz D zec. ic Eijciam eos de domo mea Per oppositū bonis iustisqz ecclīasticis z domū ecclīe fm rectā regiminis regulā introeūtibz/ pollicet̄ dominus Jsa. lvi Leticabo eos in domo orōnis mee/hic in p̄nti p̄ gratiā z bone consciē tranquillitatē. z in futuro per gloriā z celestis domus felicitatem Quā nob̄ p̄stare dignet̄r. Amen

Finit sermo matutinalis

R Sequitur collatio
eiusdes sermonis de reliquis duabus do-
mibus scilz proprie conscientie/z celestis
glorie.

A Impialem summi regi do-
mum/fidēter vadim⁹ immu-
nitatis egentes/si nō eam de
decoro errore polluētes vio-
lauerim⁹. violata q̄ppe imu-
nitas. imunitas locū n̄ relinqt Violāt̄ at̄
eam q̄ eam quocunqz vicio sordidatā as-
serūt contra prophetātis oraculū/ domū
tuaz domine decet sanctitudo in longitu-
dine dierum. Quis vnqz locus. R. p. dei
electior singulariorqz domus fuit q̄ Ha-
ria/ quam si decet sanctitudo in longitu-
dine dierz/ nullus procul dubio vite dies
nulla hora a sanctitudine secluditur Hoc
ipsum pia credulitate consentientes ad hāc
domū refugij vnanimis occurramus oc-
currentes veneremur/ venerātes imploze
m⁹/ implorātes salutem⁹ dicētes Ave ma-
ria Vade in domū tuam vbi prius

Idcirco transsum

p̄tionibz metaphorisqz/ predicantes vti-
mur/ quatinus noua/ minus fastidiat va-
rietas z a cognitis/ ad apprehendēda ma-
gis ignota subnectet z subleuet Quia enī
nobis (exempli gratia) domus materia/
lis sensu quotidianoqz vsu maxie cogno-
scitur. p̄ illius similitudinē quasi p̄ vehicu-
lum aliqd̄ in occultaz rez sez consciētēz
glorie cōprehensionē/ facili⁹ eleuamur **C**
Dec me cōsideratio pmouit/ vt post litte

ralē thematis nostrā/ domū de ea postmo-
dū p̄ allegoriā tanqz de ecclesia differerem
multis quidē verbis sed pro rei magnitu-
dine ac etiam dignitate indignissimis vel
paucissimis. Hunc qz in me eadē cogita-
tio est sicut pollicitus sum de adēda. or/
dinanda ornandaqz consciētē domo trā-
quillior sermo transcurrat q̄ ad nosipfos
nos reuocet retorqueat atqz reuerberz Re-
cto siquidē ordine post incitatōem ad re-
gimen ecclesie. de exhortatiōe cōponende
consciētē orditur oratio/ qz (vt apostol⁹
ait prime thimo. ij.) Si quis domui sue
p̄esse nescit/ quomodo ecclīe dei diligen-
tiā habebit. **E**isdē vero verbis quibz
preceptor meus dñs cameracēsis/ tracta-
tum suū de anima exorsus est. incipe vete-
rū tradit̄ autoritas/ diuinū illud fuisse ap-
pollinis oraculū. Nosce teipsum Inde est
illud Iuuenalis. Ex celo descendit gnoti-
se. ayron. figendū z memori tradendū pe-
ctore. Huic cōformis est persij monitio.
Tecu habita vt nois q̄ sit tibi curta sup-
pellex. Et iterum Hec te quesieris extra.
Hanc eandemqz sententiā thema nostz
si ad mores deslexerz insinuat Nempe qd̄
aliud est dicere. vade in domū tuam q̄ ha-
bita tecum. teqz ipm cognosce? **S**unt
itaqz plurimi qui a semet longe peregrī-
nātur/ et vt histronum/ parasitorumqz
mos est nullibi rari⁹ q̄ in domo propa-
moram faciunt/ nullibi molestius Mira-
bile dictu. Eos citius in alia quavis regi-
one q̄ apud seipfos reperies/ modo p̄ cu-
rias discursant cum adulatione / ambitio-
ne detractione/ nunc inter muliercularuz
greges volutātur cum libidine. frequen-
tissime vero inter auri argenti ve cumu-
los incedūt/ ductrice cupiditate nauigāt
Maria/ aera preteruolant/ humi repunt
prouit stimulantū curarum varietas trās-
uersos precipitauerit Qui apud se si que-
ratur illud habebitur Rñf. prouer. septi-
mo Non est vir in domo sua. Dorum qui
libet vt in domū suam erat nec se deserat/
monendus est per vocem christi salutife-
ram. vade in domū tuam. **A**t quidā for-
sitan oppositōnes hominū/ volunt in-
pra extortaqz appellatiōe domū dici/ im-
mo vide queso q̄ aptissima ratione. De
ministri opinor quēadmodū philosoph⁹
in polis. libro primo capitulo primo cō-
munitates institutur⁹ diffiniuerit domū

prestantē ex viri et mulieris sui quoq; li-
beroz sociali cohabitacione cōponi. Si-
cubi autē serui desint/bouē eē posuit pau-
peribus pro ministro. Et ita ex hac socie-
tate/tres ordinat principatus/nuptiales
inter virū vxorē. despoticiū z seruilem su-
p serui. paternū vel regalē patris ad filiū
Singul' post hec singula tribuit officia.
Holo autē mihi credas si nō omnia hec
eadem in hoīe monstrauero. Si autorita-
tem mauiis/pro autoritate est Aug. in de
spū z aīa. c. xxxij. Si rōni plus p̄sentis et
patrē queris. intellectū offero. qui princi-
piū origo q̄ est totius spūalis propagatō-
nis in anima. Si vxorem postulas q̄lem
aprius respondebo q̄ ipam voluntatē q̄
insepabilis socia est et indiuidua comes
intellect' sine quo volūtas/ inualidi nul-
lius ve consiliū est. et nisi vxorio federe se-
cum misceat/ infecunda prole/ sterilisq;
pmanet. Prolem nūcupo/ affectuū cogi-
tationūq; veluti totidē filiozū propaginē
Seruos vero in promptu monstrare est
q̄nq; sensus ipos. Circumspice neq; bos
deesse iudicabitur si brutalis indomitiq;
corporis naturā attenderit. **H**is intel-
lectis non oposum erit in hominē tripli-
cem assignare principatū. Voluntatis et
intellectus adinuicē nuptialis est. Volū-
tatis z intellectus sup actus suos/ pater-
nus et regalīs. Amboz sup sensus z cor-
pus despoticus et seruilis. **V**ides vt su-
spicor z ante oculos tuos positū habes. q̄
decentissima similitudine. hoī dū ad sui
cognitōem mittit/ dictū extitit. vade i do-
mū tuam. hoc dicere est. Te ipm rege. co-
gnosce atq; recogitās iugiter p̄sidera. **V**a-
de inquit z officū quod vnus cuiusq; p̄-
noiatorz propriū est/ non inaniter exēre
Sciueris quid patrē iubere/ q̄ pacto vxo-
rē viuere oporteat. qualiter p̄creare libe-
ros. seruis impare dñm/ hospites suscipe
conueniat. **E**t in principio siquidē ad
materialis exemplar/ spūalis fabricanda
domus est. atq; vt in basso hūilitatis col-
locetur tenendū est meretricū illud **B**o-
etij preceptū. Humili domū memēto cer-
to figere saxo. Quāuis tonet ruinis mi-
scens equora vētus. Tul' condit' quieti fe-
lix roborē valli. Duces serenus euū ridēs
etheris iras. Item tragicū illud in hypo-
lito. Non capit vnq; magnos motus hu-
milis tecti vel plebeia dom' circa regna to-

nat. Et rursus in hercule furente trage-
dia prima. cuius titul' ē. h. f. metro secun-
do. De mea tellus lare secreto tutoq; te-
gat. Certa sedet sordida parue fortune do-
mus. Tale sibi fabricauerat nauta ille in-
ops. sed securus anclas de quo Lucā.
Rectorē dominūq; raris secreta tenebat.
Haud procul inde domus recto vallo ro-
bore fultra. sed vnico sterili cannaq; inter-
ta palustri. Sequit'. Securus belli pre-
dam ciuilib' armis. Scit nō esse casus o-
vite tuta facultas. Paupis angustiq; la-
res o munera nondū. Intellecta deū. In
tali pretereavitā egisse ponit valeri' li. vij.
ca. i. ipm aglaum sophodiū quo q̄uis ar-
chadie esset pauperrim' apollinis tamen
respōso gigidoz regi opulentissimo in
felicitate platus est. Et respondit mag' se
probare securitatē ridens tuguriū q̄ tri-
stem curis z solitudinib' aulaz. Nunq̄d
hanc in habendis edib' modestā humili-
tatem cesar augustus tenuit. qui domuz
suam eo q̄ paulo eminētiore esset alijs/ co-
equauit. De hoc Quidius in de fastis li.
xi. Nec paruū hui' rei nobis Xps reliq̄t
exemplū. q̄ nō marmoreas dom' sed hūi-
le p̄sepiū sua natiuitate illustrauit. Quā-
obrez his admonit' obseruatiū habeas se-
curā tibi ipsi tranquillāq; hūilitatis domū
p̄struere. Qui enī altā fecerit domū suam
querit ruinā. prouer. xvij. Rō. qz nisi dñs
qui tūmodo hūilia respicit edificauerit
domū. inuanūzē. **P**ost extractā hūili-
tatis domū/ cura restat precipua/ ordiare
familiā/ ne dom' sit/ in qua nullus ordo
sed sempitern' horror inhabitat/ fugiēda
qz omibus modis a domo discordia fm
pythagoricorū sententiā/ cuius meminit
Hieron. in eplā ad rufinū. Ad qd̄ rector
ri pōt illud **A**reit. enigma ibidē positum/
hyrundinē in domo nō suscipiendā/ id ē
garrulā loquacitatē. q̄ effectrix est iurgio-
rū. **S**ubinde vt voluntatē intellectus
doceat quasi maritus spōsam necesse est/
quatin' ea appetat q̄ recta sunt/ adhibeat
modū desiderijs/ z se incōsulto velit nihil
Semp memineris/ nō ob aliō egregiam
Ade domū miserabili ruina deiectā/ q̄ q̄
vxor p̄cupida fuit/ z volūtas p̄ceps/ teme-
re sine intellect' cōsilio pomū visu decoz
preripuit. **P**orro/ obuia caute/ ne rito-
sa sit volūtas. ne aut fumo dom' abundet
aut stillicidijs repleat. Alioq̄n abeūdum

tibi est/mihi nō credis/dicenti hoc sapiē/
ti fidem pręsta. Quid sumus si petis nisi
ignorantia oculos intellectus pstringēs.
qua circūseptus vir secuz habitat fugit se
potius z horret veluti quandā mortis ima
ginē. Quod Seneca expōsit dicens. Ocū
sine litteris mors est z vini hoīs sepultu/
ra. Dehinc qđ p stulticia/nisi labiles in
stabilēs qđ cogitāōes accipim⁹ quib⁹ exa
gitatus intellectus/ad seipm redirez in se
ipso consistere neq̄t. Rixosa vero mulier
est voluntas improba z que in sensualita
tis naturā pene degenerat. Hęc assiduis
malaz cupidinū stimulis verat intellectū/
eundēq̄ volitionuz ac nolitionū mutuo
altercantiū libris inq̄rat/vult calcatis
spōsi legib⁹ impare prout liber. In tonat
q̄ illud satyricū. Sic volo sic iubēo. sit p
ratōe volūtas. Quid agat tūc intellectua
lis sensus/reclamet nō exaudietur/preci
piat nō obedietz obiurgat acerbius sono
remoz sui conscientie feriet. Quid igit̄ reli
quū ē nisi semet e domo preriper. Abילו
minus p̄sistendū est viriliter. videbis su
roze voluntatis sedato/īpam dare victaz
manus/lugere cōmissum. veniā vltro im
precari. Et q̄uis recessum pares/ spōte
reuocabit in gēs illō creuse ad Eneā. hęc
primā tutare domū Eneid. ij. Ita tñ nisi
obstinata sit ac in reprobu sensum data/
tum etiā monēda est/tum coargueda/et
netalia p̄sumat in posterū legib⁹ coercen
da. **A**t altera sup̄est intellectui sollicitu
do/seruos p̄pescere. z nequādo dñationē
vsurpent/studiosissime puidere Itaqz ef
frenes sunt cōtumaces sunt/ingratissimi
sunt/cōfestim vt dñm suū eis beniuolum
indulgentēq̄ senserint/exiliunt Repente
dñm propriū discerpūt vt canes sui De
tamorph. iij. atqz eū indignissima tyrāni/
depremiūt/verūqz experiet illud sapiētis.
Qui delicate a puericia nutrit seruū suū.
postea sentiet eū contumacē. Prouer. xix.
Et ibidē Inimici homis domestici eius
Quāobrem eos si renitētes sint/ bonarū
cōsuetudinū arceat cōpedibus et inertes
assiduis exercitāōnū verberib⁹ vrgat
Quotidie insup semel z ampli⁹/precipue
hora nocturne quietis/cum te lectis su/
sceperit/ponat intellectus cum eis quasi
cū suspectissimis disp̄satorib⁹/rationem
Nullū hoc precepto salubrius/nullū vis
ro presertim xp̄iano efficacius potest esse

Quod secum se facere solitū/ipse Senec.
iij. refert de ira. Interroget intellectus in
tribunali mētis sedens a singulis/ cur sic
aut sic/tali in loco/tali in tempe gesserint
cur sic viderint/sic audierint/terigerit/ lo/
cuti sunt. Puniat mala p timorē carnis/
cem/p increpatōez errata corrigat/p atto
rem bona coronet/ z quid deinceps age
re a quib⁹ subtrahere se debeant. itez z ite
rum rebemētissime cōmoneat. **I**ta dū
ad teiōm nocte saltem redieris verificet il
lud Virgilij Eneid. vij. Ipse domū sera/
q̄uis se nocte ferebat. Hoc pacto tecū ml
ta loq̄ris vt p̄cipit. tñ caue ne male loq̄ris
Hoc modo apud te corā deo causam tuā
ages accusator tui seuerissimus. Idemqz
verax testis z iudex equissimus. **A**ges
autē hoc vigilāōri sedulitate si auribus
tuis semp insonare putaueris illā vocē p/
phete ad Ezechiam. Dispone domui tue
quia morieris tu z nō viues Isa. xxxvij.
D q̄ vtilis prozsus recordatō. z q̄ in pro
speris simul z aduersis/hominē sancto ti
more pavidum. z quod amplius est libe
rum efficiat/et mundi cōtemporē. Faci
le inquit Hiero. contēnit omniāz. **D**
q̄ felix somn⁹ iste erit altus liber z trāquil
lus/post huiusmodi recognitōez sui. Ani
ma itaqz tanq̄ in sinu iaceat dei. segura p/
sistet/reiectis fedozū demonioz amplexi
bus Nam totiens inter abominādos am
plexus diaboli anima dormit. quotiens
peccati mortalis conscia impenitēs rede
scit. **D**e manē vero intellectus/īpsam
oculatissimā puidentiā cum memoria in
speculam mittat. que diligenti prouisiōe
ac solerti omnia occurrentia examinet at
qz denūciat. ne quid inopinatū ne qđ su/
bitū/nequid impremeditatū surrepēs cō
turber/aut ne p inscientiā vtilia p̄remitt
tat. **P**orro ipsi voluntati quā spōsam
hominis in domo posuimus/hęc obser
uanda erunt. fides thori/et castitas inte
gerrima/cōsideratioqz semitaz dom⁹ sue
prout inter mulier⁹ fortis p̄conia a Sa
lomone positum est. Suspectos habeat
omnes tentationū malarūqz cogitationū
introitus/cerus adulteroz atqz latruncu
lorū insidias. Si pulsauerint fores si fe
nestras impulerint/confugiat ilico ad in
tellectū/et eo inscio et inconsulto/nullos
suscipiat Si alloqui blande ceperint/ob
surdescat. Sirenes sunt/suā cātū sopiūt.

vt demergant/si suos petat amplexus/ ci
to reuiciat. latronū more gerunt/ amplexā
tur vt perimāt. Si blanda frōs ⁊ suauis
pretendit/nō confidat/ arrident vt irride
ant. Si promissa promissis accumulēt
nō credat. Quotidianū est puerbium. ma
gni sponsoris/ rara vt plurimū fides est.

Ceterū si fallaciter sensimq; obrepe aut
vi palam irruere conētur hmoi temptatō
nes/a se cōtinuo virili aositare aut depel
lat aut diro vultu ⁊ acribus verbis incre
pet dicēs. Secorsum vos malignissimi se
ductores nil mihi vobiscū. Abite hinc p/
cul cū dolis vestris/ vestrisq; fraudib; qm̄
intus vos ⁊ in cute noui. scio certe qd qri
tis meā quippe pstitutōem/ meā infamiā
meā deniq; mortē. Et hec ego patiar mi
sera/ non faciā hercule/ nō vobis assentiā
Quāobrem auolate celeriter/ aliā querite
si potestis/ quā vestra blandimēta ⁊ male
suasa verba/ illaqueent. que vestris credu
la sit lenocinijs. De interim sinite. quia
nō sum quā putatis. aut que vestro digna
sum ludibrio. Hac ⁊ simili voce vtaf vo
luntas sponsa/ aduersus temptatōnū ma
larūq; cupidinū insultus. Laueat ne eoz
vinculis se ligari aut maib; prenda sinat/
vel facibus succēdi. Obnitaf totis cona
tū neruis/ impetui prio. memor tragici
illus in hypolito. qui blandiendo dulce
nutriuit malū/ sero recusat ferre qd subijt
iugū. Sciat p̄terea q; femina/ mollit et se
miplene negans/ petere docet ⁊ ammonet
Felicissimā proorsus voluntatē dixerim. ⁊
beata gloriofaq; prole fecundā/ q; se forni
carijs hmoi suggestiōib; nō immiscue
rit. infelicissimā vero si talib; seipsaz expo
suerit pstituentā. qz infautissimos mon
struosissimosq; ⁊ vipereos peccatorū fer
gignet/ in parentē suā armatos. sicut leo
nē supbie/ luxurie porcū/ canē inuidie/ et
ita de similib; p que cruciabit/ lacerabit.
perimet.

Ad vltimū corpus tuū qui es/
ferus bos est/ domab; pvidebisq; ne ocio
torpeat. Daligne nature est/ abunde sua
uiterq; pastus recalcitrat. Impinguatus
excucit iugū ⁊ vehiculū. sessorēq; deijcit.

Audistis qbus studijs dom̄ ppria regē
da est/ quib; exercenda disciplinis. quan
q; fastidiū timidus multa p̄terea. Hunc
qd extra te vagabūdu incedis? P̄cur
re prior in domū tuā Eccli. xxxij. ⁊ temet
a cōmuni hominū stulticia exime. de qua

Hierōn. ad Sabinianū Solemus mala
domus nostre scire nouissimi/ ⁊ liberorū
atq; piugū vicia/ vicis canētibus ignora
re Ita est/ aliene dom̄ curiosi sum? negli
gentes nostre Vicia idcirco nostrayltimi
agnoscim? hinc irridemur. hic nob; pla
cētes. fabula pplo ⁊ risus efficitur Quo
cōtra bene iubet persius (vt premisi ⁊ re
peto) Tecū habita. ⁊ noris qz sit tibi cur
ta suppellex. quantū scz a virtutū possessi
one vel perfectōne deficiis. **V**ade igitur
in domū tuam ⁊ cum paralitico surge per
cōtritiōem. tolle grabatū peccatorū. p cō
fessiōem et per satisfactōem In domo tua
vigilans. oransq; permane. illic expecta.
⁊ cū aduenerit dñs p̄festim apias ei Sto
inquit ad hostiū ⁊ pulso. si qs audierit vo
cem meam ⁊ aperuerit mihi ianuā/ introi
bo ad illū. et cenabo cū illo. ⁊ ipse mecum
apocaliph. iij. O miserrimū te. si abierit. si
nō tanto hospiti festinabūdu occurreris
si nō inuitaueris dicēs. Vane nobiscuz
dñe qm̄. ⁊c. Hec modo inuites/ sed violen
ter (vt sic loquar) trahet. yerecūdu enī ho
spes est/ vult compelli. **Q**uo itroducto
serui certatim domū exorinent/ nulle repi
antur irarum aranee. nullus cupiditatis
pulis/ nulle caninaz rixarū aut curarū
mor daciū/ clamores audiātur. Sz yroz
tanq; vitis abundās in laterib; dom̄ ruc
cū liberis tuis/ bonis scz affectōib; in ocs
cursum culta festiuazq; pcedat. Sternat
domus tapetis bonarū cogitationū. vir
tibus herbis bonarū opationū spargat.
⁊ om̄ibus deniq; sanctorū desideriorū flo
sculis pulcerrime distinguat. Donat men
sam pietas/ autoritatiā fellā obedientia
focum caritas accēdat/ ministret fides cā
delabrit. ⁊ lectum contēplatio substernat.
lin teamina vero vt pura sint abluantur a
contritiōne. a confessione ventilanda aeri
exponātur/ quosq; demū ericabit satisfā
ctio. Hec om̄issum sit illud quod de pale
mone ⁊ baucide/ deoz hospitib; Hāso ait
Detamor. vij. Sup om̄ia vultus acces
sere boni/ hilarē enī datorē diligit deus. ij
Lorin. ix. Rependet nō dubitavice deus
ab eoq; audies. Hodie huic domui salus
facta est Luce. xij. Qz si yerecundū te ex di
uitiaz carentia prospexerit/ compellabit
te iisdem vocibus quibus euander Eneā
Aude hospes cōtemnere opes ⁊ te quoq;
dignū finge deo. Que ista dignitas? R. p.

quanta sublimitas esse hospite diuinitatis? Ita sit tamen si domum nostram non deseruerimus/si altero studio excoluerimus. quod nec gentilis poeta siluit statim thebaïd. xij. Nulli commissa metallo/forma dei. mentes habitare et pectora gaudet. Propterea patris sapientia christus Iesus cuius deliciae sunt esse cum filiis hominum. Sap. viij. Unumquemque nostrum hodiernis verbis hortatur. monet. imperat. ut parat sit et eorum que extra se sunt curam deserat superflua. Uade inquit in domum tuam quod fuit thema. Admonere putet christum/quid stas scrutans villas et rus/eripe te velociter et vade. i. Reg. xxvij. Uade pacifice in domum tuam. Quia sicut avis trans migrans de nido suo varijs piculis exposita est/sic vir qui relinquit suum locum/Pro uerbis. xxvij. Secundo quod stas periturus/tuam pete alacriter domum Deuter. vi. De ditaberis sedens in domo tua. quemadmodum helizus sedebat in domo sua. Sedendo enim et quiescendo secundum philosophum/anima fit prudens. Quidam uero non in domo sed in monumentis manent. Luce. viij. quod inter obscena uiciorum cadauera uoluntati. Tertio quid extra stas te uisurus domum intra sagaciter tuam. Exodi. xvi. Maneat unusquisque apud semetipsum nullus egredias de loco suo. Hec tanta de domo mortali hominis precepta sunt.

Nunc de aduenda iuxta anagogias beatifice domus habitacione/ quare tam et hanc supremam ordinationem tenuerit stilum admouimus. et eam finire patimini precor/ finis est/ equanimiter tolerate. Uade in domum tuam. Homo viator. homo terre incola/ homo qui peregrinans non habes hic compositam ciuitatem vel domum manentem/ sed futuram inquiris. Eya rumpe mora. fugam precipita/ non in uia terminum non rapidis in fluctibus portum constitue/ properat cursu uita citato ait tragicus solus in occasum uolucer ruit/ et negligis tu tamen dissimulas/ et medio in itinere stratus iaces. ubi si te uicina dire mortis nox occupauerit/ hercle peristi. et de te tuaque salute actum est. Age cur cessas? Quare fessi debilitatis uiaitoris instar lentus uadis. Sed agnosco. paralyticus es. et dum niteris surgere/ in molimine primo relaberis. Tui equidem pars uiuax est/ partem humor nimius carnalitatatis paralyti mortificauit. Admirum si progredi non ua-

les/ tractus ad varia et tibi met oppositus. Uult inquit/ sapiens/ et non uult piger. Nam dum uiuida pars uoluntatis diuinorum capax/ sursum erigitur. a parte sensualitatis emortua deorsum trahitur. et in ipso conatubum paulius deprimitur. Notate compassionem Virgilij quinto eneïd. propriissima. Quali sepe uie depressus in aggere serpens. Erea quem obliquum rota trahit. aut grauis ictu. Seminece liquit saxo la cerumque uia tor. Ne quicquam longo fugiens dat corpore tortus. Parte feror/ ardensque oculis/ et sibila colla. Arduus attollens/ pars uulnere clauda/ retentat. Flexantem nodis/ sequi in sua membra plicantem. Nec ille. **S**perandum tamen est tibi consule et plena fide ante christi pedes expositus. spirituales ideoque nequissimam paralytim mitigari pete. Etenim liberari penitus/ non est presentis uite. nisi quibus rarissime admouendum concessum est. Dehinc et surge duplici amoris timorisque stimulo perfusus/ spe salutis hilaris. et alacer caritate ac uade de uirtute in uirtutem/ donec videas deum deorum in syon/ que domus est beatitudinis sempiternae. **A**uero fortassis ut uerbo Boetij utar uelut ebrius quo tramite domum reuertaris ignoras/ quo duce iter arripias/ et ad supremum quale in domo quam queris conuersationem habiturus existas? Hecis uero horum trium noticiam. si non pigeat aduertere paucis edocebo. **E**t quis non alienum a proposito esset lactantium uerba ponere/ sexto institutionum de limite/ bino/ salutis et interitus/ commodius reticere iudicans. Hoc moneo ut uerum duce et unicum habeas deum/ quemadmodum de populo israelitico in promissionis terram proficiscente legitur. quod dominus solus dux eius fuit/ et propheta insinuans ductoris huius utilitatem postquam dixerat. Domine in uoluntate tua deducisti me/ subiungit/ et cum gloria suscepisti me. Illius quidem ducere est ad quem spectat eterne domus glorie. **H**oc duce carpe uiam/ non quolibet sed quam propheta non modo iussit/ uerum etiam cucurrisse gratulabatur dicens. Uiam mandatorum tuorum cucurri/ conformiter ad sequens iussum christi. Si uis ad uitam ingredi serua mandata. Math. xij. Ab hac uia quisquis aberrauerit duce abiecto/ per abrupta uiciorum/ per lubrica/ petrosa/ per tenebrosa/ in inuia. et non in

via. laxatur. impingitur. in baratri p̄ceps
ad vltimū deiicit. ab illa domo q̄s lō giffi
meraptus. de q̄ precipit x̄ps dicēs Uade
in domū tuā. **¶** Verū quo pacto via! mā
datorū pagrabitur. si nō agnoscat? Quē
admodū cognoscat nisi p̄scrutetur? Quali
ter deniq; p̄scrutabit nisi scripturis hu
iusmodi mandatorū exp̄ssissimis anim⁹
accōmodet? Quāobrem propheta in psal
mis plurimis/ tamen singulariter in illo.
Beati immaculati in via. aliō nihil agere
videtur q̄s aut orare intellectu vt discat mā
data sua. aut beatos appellare q̄ mādata
eius scrutatur et exquirunt. Unde beatū vi
rum descripturus primū opus tam p̄cla
rissimū posuit q̄ in lege domini fuit volū
tas eius meditabit die ac nocte. Et alibi
Beatus homo quē tu erudieris dñe. et de
lege tua docueris eū. **¶** Quis error. immo
quanta dementia ecclesiasticorū pegrinorū
in domū beatitudinis (vt aiunt) vadenti
um. qui ob lucrosas adinuētiōnes hoīm
mandatorū dei p̄scrutationē despiciunt?
Apud quos nō animaduertit et animad
uersa cōtemnitur/ christi autoritas dicen
tis. Sine causa colūt me/ docentes man
data hoīm et doctrinas. **¶** Bath. xv. **¶** Re
spondeāt velim ecclesiastici viri/ sacre scri
pture desertores/ q̄lem sibi in sua pegrina
tione viā delegerint. **¶** Si seip̄s suam
q̄ prudentiā. fallūtur/ sapiētis dogma re
linquentes. Fili ne innitaris prudentie
tue p̄ouerbioꝝ. iij. Et ibidem. viij. Est
via que videt homini iusta. nouissima ei⁹
ducit ad mortem. **¶** Si ceterorū adinuē
tiones hominū consecratur/ parū prudē
ter/ ne dixerim insipiēter agunt. Neq; enī
leges aut humane traditiōes quecūq; ad
p̄spiciendā domus eterne viam sufficiūt
Altoquin aliā frustra daret legē deus/ hu
mana ratōe superiorē Affirmo qui oppo
sitū asserunt errant. et in pelagianā here
sim palam incidūt. **¶** Si quis diu solerter
q; indagauerit quātā de viā mādatoꝝ
dei noticiā obrineāt. tales solis hoīm ad
inuētiōib; p̄scrutādis dediti/ de fide/
de peccatorū distinctiōne et quantitate/ si
ue de beatitudie et ceteris/ puto mecū in h
immo cū veritate assentiet. **¶** Si viā mā
datorū dei vt debēt erigūt/ reddāt nobis
rationē/ cur nō ea p̄scrutatur potius q̄ hu
mana. Vanī homines promptā in ore ha
bent ex Oratō respōsiōne. O ciues ciues

querenda pecunia primū/ virtus post nu
mos Vanet insup̄ alta mente repositū il
lud Aristo. Melius est paup̄em ditari. q̄
philosophari. Voces iste. R. p. nō ecclia
sticorū sunt/ sed agrestium hominū/ terre
nisq; inbiantū. Esto excuset quosdā vt
cunq; paup̄tas. Neq; enī omnes damna
mus/ theologā nō studentes. vt mercato
res. artū mechanicū artifices. Itemq;
alios plurimos. Sed interrogo qd ecclie
siasticus respōdebit/ qui beneficijs copio
se ditatus est. aut q̄ aliunde diues/ benefi
ciari desiderat/ qd religiosi amplissimis
redditib; locupletari/ quid postremo om
nes quos alta vrgens decētiō occupatō
nō detinet/ quozū nō est tantūmodo se s; z
alios in viam mandatorū dei deducere?
Et cum ratōem afferre enīsi fuerint an ta
lis sit que eos graui culpe non cōdemnet
ipsi viderint/ fateor nō video Hoc vnū vi
deo/ tutius salubriusq; et viris ecclesiasti
cis dignius esse theologie studiū atq; abs
q; suspitōe cupiditatis modice fidei et p̄
ue spei remoti. Et certe/ alia nulla vt ista
scientia/ est hominū directiua incitatiua/
q; ad sanctos mores/ viciōzū coercitiua/ z
ad suā felicitatis domū cōpendiosiori tra
mite perductiua. Non aspernandū est tes
timoniū Ecclesiast. xxiij. Qui opantur in
me/ nō peccabūt/ qui elucidant me vitam
eternā habebūt. O diū ergo et raritas p̄
scrutantū legem dñi/ signū est paucitatis
saluandozū et modice fidei/ in multis ec
clesiasticis rectoribus. et nō tantūmodo si
gnū sed causa etiā. **¶** Duo p̄tra hoc interi
grande solaciū est abiectiō et inopie theo
logozū/ q̄ salutis viā noscunt q̄ deū dicē
assidue in via pegrinatōnis sue loquentē
audiunt. Vetus nanq; Laberij p̄ouer
biū est in saturnalib; a macrobio posituz
Comes faciūsus in viā p̄ vehiculo Et q̄s
est deo in sacra scriptura loquente comes
faciūdior? Et hoc nō parū existimabat sa
piens. Sapientie. viij. Erat allocutio co
gitatōis et redij mei. Et infra Intrans in
domū meā requiescā cum illa. Non enim
habet amaritudinē cōuersatio eius. **¶**
Ceterū q̄spreclara hominis laus est q̄ ves
re dicere potest apud semetip̄m pro laude
sua illud quod dicere luciliū Seneca mo
uerat de naturalib; questionib; lib. x. Ego
liberalib; studijs me tradidi q̄uis paup̄
tas alias inuaderet et ingenij obduraret/

y

vbi p̄sens studiū precii est ad gratuita carmina defleri me ad salutare studiū me cōtuli. **I**n intellexisti arbitror quis tibi in tuam felicitatis domū vadenti/ dux sequendus est/ quia dñs solus nō mūdus qui cecus est. nō diabolus fraude plenus. non brutalis appetit' pessime lasciuies petulans atq; dissolutus. Aduertisti preterea qualis via vadēda tenendaq; est. qz mandatorū dei. nō via hominū humanarū ve adiuuentionū. Felicē te/ si credideris. me autē in dño gloriabundū si orans exorauerim. **Q**si effecti magna documētoz fafeliberatus sum/ Nam de reliquis modo videlicet ambulandi. de hospitij societatisq; electōne. de viē tolerantia et similibz scrutatio mādatorū dei/ te reddet prouidū sagacem doctissimū. **P**ostremo illō vnū de domus in quā vadis conditōne/ p̄sua sum habeto. Illā nisi auro gemis verādiantibz/ sed materie celestis p̄ciositate esse compositā. Cuius incole/ nō gule/ nō voluptatibus carnis ve illecebris vacāt. Etenim dom' talis porcorū esset nō hominū. Cur ita? quia homo qui dicit prestātili/ mā hominis naturā eam supra porcinos affectus nō collocat neq; nobilitat. Quid pacto? Quia si vocē porco prestiteris. nō aliud ab istis. p̄ summa iocunditate req̄ret. Qualis ergo beatorū felicitas est? sanctissima prorsus iocundissima et dignissima que in opatiōe optima/ optime potentie/ respectu obiecti optimi que de' est reponitur. Que operatio optima est? Cōtemplatio diuinitatis intuitiua cū quietatiua ei' fructiōe. Que optime hoīs potentie? Intellectus et volūtas. Quāobrem? Quia ipse nos sup̄ bruta sole eleuāt et dei capaces efficiūt. Quid de potentijs sensitiuis? Nūquid saltem ipse voluptatibz p̄fruent' proprijs in obiectis? **M**inime. Que ratio? Prius enī aquā igni/ copulabis et incompossibilia chimere mēbra cōpones. qz cū voluptate felicitatē consocias. Quare sic? **B**ustato quippe spiritu desipit omnis caro. Quare necesse est/ superiorū potentiarū delectatōem/ illā que inferiorū felicitate/ incompatibiliter amplior qz ex eorū obiectis proprijs accrescat iocunditas. Ex quo videri potest maiore esse delectatiōem in sensibz beatorū/ qz sit dolorū acerbitas in corpe damnatorū. **I**n hoc autē loco grauissi

z

me inculpādus est. **A**uicēna qui. ix. metaphi. sue vltime posuit qz sapientibz theologis/ multo magis cupiditatis sit ad cōsequendū felicitatē aiarum q̄ est diuincta prime veritati qz corporū. Ab illo tamen porcino machometi sui paradiso nō sequit' strauit sententiā. **T**e autē interrogo vir disciplina et phica eruditōe plenus. si hoīes immortales/ esu et potū delectabūnt in ore fateris. **E**surient ergo et sitient necesse est et tāto intēsius quāto eis intensiores tribuis delectatōes. delectatio enī p̄portōnatur appetitui. Quod si ita est comedere et bibere ampli' cōueniet. **V**entres idcirco incompatibiliter capaciores et turgidiores qz nūc habere fieri qz sine terminatiōe augmētū ad qd ordinat' comestio. **E**t p̄udet et dicam/ egestiones in sup̄ fetulentiori cumulo in illa beatitudinis domo cōgerere oportebit. **D**ēnuo. si virgines plūmas habet vnus vir. cur nō plurimos similit' viros mulier vna? **Q**uesi generēt' immoderatissime erit filiozū p̄creatō. **S**i a generatiōe vacant. pari modo a libidinosa copulatiōe. alioquin illic et nature ordo p̄uertetur/ q̄ ex illa erigit copulā/ generatiōnem/ et impotētia sue virtutis generatiue cōuincitur que appositis omnibus ad generatiōem futurā sufficientibz illic suo careret effectu. **P**orro reprobatōe indignū iudico/ qz angelozū felicitatē/ in coquoz p̄incernarū et prostibulozū scortozū qz officia redigitis. **Q**uanto rectius est hoīes ad similit' angelozū felicitatē sublimādos asserere cū christo dicēte/ in resurrectōe neq; nubent neq; nubent'. sed erūt sicut angeli dei. **M**ath. xij. **E**t vbi inq̄es erūt sicut angeli? **I**n illa equidē beatitudis domo/ ad quā pegrinatio nostra tendit/ ad quā nisi infelicissimi sumus/ in mala hora progeniti/ totā vite labentis viam totā anime intentōem ordinam'. ad quā inuitat' x̄ps quēlibet qui salutē affectat suam. **V**ade inquit in domū tuam. q̄ fuerūt. etc. **I**n q̄bus verbis arbitret' quilibet x̄pm ad se sermonē hunc dirigere. vade citius ne torpescas. vade letus ne pauescas per salutis semitas. **P**ro primo. primi Regū. ij. **F**estina velociter ne steteris. **E**t. puer. vi. **V**ade o piger ad fornicā et considera vias eius et discite sapientiam. vt videlicet p̄gritiam ignauiamq; deuities. **P**ro altero imitare philippum vel eunuchū qui ibat

7

Sermo in solennitate

gaudens p viam suā. Actū. viij. Et pphē
tam audi canentē. In domū dñi letantes
ibimus. **D**einde scdo. In domū hanc
accelera. In domū hanc ppera. vbi nulla
calamitas. In illā itaq; domū cui? si nos
men peris rñdet Jacob Scñ. xxxv. Homē
loci illius dom? dei. Et. xxvij. eiusde; Ve
re non est hic aliud nisi dom? dei z porta
celi. Si eius conditōes p̄quiris. opulē
tissima est. in ps. Gloria et diuitie in do/
mo eius. Rursus speciosa est Ob hoc ps
Dñe dilexi decorē domus tue Porro lau
dibus insonat. in ps. Beati qui habitāt
in domo tua dñe. zc. Deniq; omnē homi
nis appetitū p̄fecta satietate delectat. In
ps. Inebriabūtur ab ybertate dom? tue
et torrente voluptat; tue porabis eos. Et
iterum. Replebimur in bonis dom? tue.
Finaliter tertio tuaz pete mansionē. tu
am pete portiōem que est felix paternitas
vt scz mansio tua sit in domo eterne retrī/
burōnis cum psal. Unā petij a dño hanc
requirā vt inhabitē in domo domini. zc.
Portio quoq; in terra viuentiū/ quā nos
adire prospero imp̄turbatoq; cursu/ pre/
ster summus illa in domo paterfamilias
domin? nosser Iesus xps Amen. Finis

Sermo eiusde; de omnibus sanctis.

Exultabunt sancti in gloria.
letabūtur in cubilibus suis
Originaliter psal. cclix. Col
letantib; sanctis z exultantib;
in gloria. Quid supest (o do
ctissimi viri patres z fratres) nisi satagere
talem habere deuotionē/ vt eis intercedē
tibus ad eorū puenire mereamur societa/
tem. quoniā nō habem? hic ciuitatē ma/
nentē sed futurā inq̄rimus. Q̄si naturale
est exilib? a patria sua/ q̄ nescio que dul/
cedo cūctos allicit sermonē de ea z frequē
ter facere z cupidius audire. nos a tali pa
tria tales exules. nōne multo amplius id
ipm agere natura stimulante cōpellimur
Suspirem? igit ad celestia vt ibi nostra
sint corday vbi vera sunt gaudia/ vbi ciues
sanctoꝝ habitant et domestici dei/ prelo
lantes aduentū nostrū/ et ad adiutorium
promptissimi/ tātūmodo nō obsurdesca/
mus vocātibus/ nō repellam? adiutores
adeamus poti? illuc deuotōis pedib? In
terpellantes in primis te reginā celozū. te

dominā angelozū/ qua aperiente pro nos
bis os illud benedictū/ os plenū gratiaz
protinus orabūt sancti/ sancteq; omnes
Quibus in omne orātibus/ quo pacto
formidabim? de repulsa? Eya aduocata
nostra/ illd os gloriofissimū p nobis ape
ri ad orandū/ quēadmodū in hac die so/
lennitatis z leticie nostra aperim? ad te sa
lutandū dicentes. Ave gratia plena zc. **E**
xultabūt sancti in gloria / letabūtur in
cubilibus suis. Collaudaturi sanctos san
ctas q; om̄s/ vt z debitus eis honor fiat a
nobis/ ac vicissim sua nos intercessio ad/
iuuet. vt demū ad imitandū eos / sua nos
exempla alacriores efficiāt (Iste enī tres
sunt p̄sentis institute celebritatis rōnes)
proponim? verbū prophetici carminis.
Exultabunt sancti in gloria letabūtur in
cubilibus suis. **E**t quidē ipse phus in
expiencie naturalis schola versatus/ tra
dit in rhetoricis q; delectatiōez om̄ia pro
sequūtur. et gratia ip̄ius delectari/ appet
tunt delectari. nec semel in hāc cadit sentē
tiā. Nihilomin? idem duas leticie vt de
lectatiōis species cōdidit. Unā que est stu
diosozū. puram. laudabilem. tranquillā.
diurnā. Hic est illud q; phia admirabi
les habet delectatiōes firmitate z puritate
Alterā dat que a vitiosis vitam pecuduz
eligitibus inq̄ritur. et hec feda/ turpis/
inq̄ta/ breuis/ nocitura/ qualis fuit sar/
dinapali. **H**anc leticiarū varietatē/ lo
cis plurimis scriptura sacra nō siluit. Le
taminī inquit iusti in dño/ ecce bonā leti
ciam Audi malā. In maleficijs suis letifi
cant regem. Et talia sine numero posuit
sacra scriptura. Duo proportionabili cu
bilia eadem sacra scriptura cōdistinguit/
prohibēs vnū per os pauli. Non in cubi
libus inq̄t et impudicijs. Duo plecto
verbo/ lumen ecclesie. Augustinus cōuer
sus est. Laudat alterā in canticis dicens
In cubilibus z in hortis aromātū Habz
quippe leticia z exultatio viciosa/ probro
sum vitiosumq; cubiculū. sancta vero san
ctū/ quale notant verba thematis. Exul
tabūt sancti in gloria letabūtur in cubili
bus suis. Poterat fortasse ambiguū esse
de qua leticia de quib; ye cubilib; intelli
geret propheta si dixisset. Exultabunt in
gloria/ letabūtur in cubilibus suis. Hūc
autē cum addidit sancti. om̄is scrupulus
dubietatis ablatu est. quoniā sanctozū